

A Bizottság észrevételei az Európai Ombudsman kiegészítő tájékoztatásra irányuló kéréséről – Hivatalból indított vizsgálat, iktatási szám OI/3/2003/JMA

Levelezés - 13/07/2009

Ügy OI/3/2003/JMA - **Vizsgálat megindítása** 19/11/2003 - **Határozat** 04/07/2007

06-03-2006

I. Háttér

2003. november 19-én az Európai Ombudsman hivatalból indított vizsgálat megindításáról döntött az Európai Bizottság által elfogadott azon intézkedések vonatkozásában, amelyek azt biztosítják, hogy a fogyasztókkal élőket ne érje hátrányos megkülönböztetés az intézménnyel való kapcsolattartásuk során.

Az Ombudsman felkérte a Bizottságot, hogy tegyen jelentést nevezetesen a) az általa meghozott vagy meghozni szándékozott intézkedésekről, amelyek biztosítják, hogy a fogyasztókkal élőket ne érje hátrányos megkülönböztetés az intézménnyel való kapcsolattartásuk során, valamint b) az ezek elfogadására vonatkozó ütemtervről.

Az Ombudsmannak az e témakörben folytatott széleskörű konzultáción alapuló politikája részeként az Ombudsman honlapján nyilvánosságra hoztak minden, a vizsgálathoz kapcsolódó dokumentumot. A nemzeti ombudsmanokat is tájékoztatták, valamint velük konzultációt folytattak e kezdeményezéssel kapcsolatban.

A Bizottság 2004. március 3-án elküldte véleményét az Ombudsmannak. Ez utóbbit szintén közzétették az Ombudsman honlapján.

II. A kiegészítő tájékoztatásra irányuló kérés

Az Ombudsman e kiegészítő tájékoztatásra irányuló kérése a fent említett hivatalból indított vizsgálatot követi nyomon. Számba veszi az aggályokat, amelyeket a konzultáció során válaszoló és/vagy a Bizottság válaszára reagáló tagállami nemzeti ombudsmanok, a nyilvánosság és a nem kormányzati szervek jeleztek.

E válaszok alapján az Ombudsman most további tájékoztatást kér a Bizottságtól a fogyatékkal élők és az intézmény kapcsolatának egyes aspektusairól, legyen szó akár felvételi versenyvizsgázókról, alkalmazottakról, alkalmazottak eltartottairól vagy akár tájékoztatásért folyamodó uniós állampolgárokról. A kiegészítő vizsgálat a következő témakörökre terjed ki (a zárójelben található számok az Ombudsman levele azon bekezdéseinek számára utalnak, amelyben további tájékoztatást kért):

- foglalkoztatás és aránytalan terhek (1.2.);
- fogyatékkal élő tisztviselők vagy családtagjaik pénzügyi támogatása (1.3.);
- munkaerő-felvételi eljárások hozzáférhetősége (1.4.);
- a munkaerő-felvételi politikáról szóló időszakos jelentés készítésének lehetősége (1.5.);
- pozitív intézkedések a fogyatékkal élők felvételének elősegítésére (1.6.);
- építési szabványok a megközelíthetőség vonatkozásában (2.2.);
- parkolási létesítmények (2.3.);
- a fogyatékosoknak szóló tájékoztatás hozzáférhetősége (3.3.);
- a honlapok hozzáférhetősége a nyilvánosság számára (3.4.);
- az EU okmányainak alternatív formátumokban való hozzáférhetővé tétele (3.5.);
- különleges oktatási szükségletű (SEN) gyermekek integrációja (4.2.);
- fogyatékoságról szóló felmérés elemzése (5.3.);
- a fogyatékoságról való tájékozottság növelése (5.4.).

III. A Bizottság észrevételei az Ombudsman kiegészítő kérésével kapcsolatban

- Foglalkoztatás és aránytalan terhek (1.2.)

A Bizottság iránymutatást adott ki szolgálatai részére, hogy segítse őket többek között annak eldöntésében, hogy a fogyatékkal élők integrációját szolgáló valamely intézkedés aránytalan terhet ró-e ki, vagy sem. A Bizottság elfogadta a személyzeti szabályzat 1d. cikke (4) bekezdésének végrehajtására vonatkozó szabályokat, és 2004. június 20-án közzétette azokat a Közigazgatási Tájékoztató 69-2004. számában (vö. I. melléklet). A végrehajtási szabályok többek között a fogyatékkal élő személyek felvételével, a tisztviselők életpályájuk során bekövetkező fogyatékoságával, az ésszerű alkalmazkodással és az aránytalan terhekkel foglalkoznak.

A Fogyatékkal élők foglalkoztatását szolgáló helyes gyakorlat szabályzatának 3. pontja - A munkával kapcsolatos alkalmazkodás - előírja, hogy *"Szigorú szabályokat ... kell alkalmazni annak értékelésekor, mi számít az uniós intézmények számára aránytalan tehernek."* (vö. II. melléklet). Ezen elvvel összhangban a végrehajtási szabályok 12. cikke a következőről rendelkezik:

" Ahhoz, hogy az ésszerű alkalmazkodást szolgáló eszközök aránytalan terhet rójanak az intézményre, az ennek biztosítására fordítandó költségeknek olyan mértékűnek kell lenniük, amelynek vállalását az intézménytől ésszerűen nem lehet elvárni ."

A végrehajtási szabályok 8. cikke példákat mutat be az ésszerű alkalmazkodásra, a következők formájában:

- az alkalmazottak által már használt, meglévő létesítmények fogyatékkal élő személyek számára könnyen megközelíthetővé és általuk használhatóvá tétele;
- a munka újjászervezése;
- segítségnyújtás;
- részmunkaidős munka vagy módosított munkabeosztások;
- készülékek beszerzése vagy átalakítása;
- képzési anyagok módosítása;
- politikák vagy gyakorlatok átalakítása.

Annak értékelése céljából, hogy az ésszerű alkalmazkodás biztosítása aránytalan terhet ró-e ki, a végrehajtási szabályok 13. cikke előírja, hogy többek között a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- az alkalmazkodás jellege és költsége;
- az alkalmazkodás költsége az egyes alkalmazottak átlagos költsége viszonylatában;
- az alkalmazkodás költsége a rendelkezésre álló költségvetés viszonylatában;
- a személyek száma, akik az adott területen a hozzájuk való alkalmazkodást igénylik;
- a teljes személyzet egészségügyi és biztonsági szükségletei.

A Közigazgatási Tájékoztató 69-2004. számának teljes szövege a következő címen található meg: http://www.cc.cec/guide/publications/infoadm/2004/ia04069_en.html [Link]

E végrehajtási szabályok, a személyzeti szabályzattal együttvéve, egyértelmű iránymutatást nyújtanak a szolgálatok számára ahhoz, hogy ésszerűen alkalmazkodjanak a fogyatékkal élő személyekhez.

- Fogyatékkal élő tisztviselők vagy családtagjaik pénzügyi támogatása (1.3.)

- Amint azt az 1391/2002. sz. panaszra adott válaszában a Bizottság már kiemelte, nem véli úgy, hogy hátrányos megkülönböztetést alkalmazna a tisztviselők és fogyatékkal élő családtagjaik támogatásában. Az egészségügyi kiadásokat fedező betegbiztosítás, a jogszabályban biztosított járadék és a fogyatékkal élők nem egészségügyi kiadásaira nyújtott kiegészítő támogatás formájában nyújtott pénzügyi támogatások teljes skálája megfelelőnek tekinthető a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos többletköltségek megtérítésére. A 2004. május 1-jén hatályba lépett, a költségvetés végrehajtására vonatkozó iránymutatás (vö. III. melléklet) - a fogyatékkal élő személyeknek szóló jóléti előirányzatokkal kapcsolatos „Fogyatékkal élőknek járó kiegészítő segélyek” címsora - azt írja elő, hogy a kedvezményezett személyes költségtérítése 5%-tól 35%-ig terjedhet, amelyet adóköteles családi jövedelme alapján számítanak ki (vö. IV. melléklet). Az iránymutatás intézményközi, és minden intézmény saját költségvetéssel rendelkezik.

Költségvetési helyzet : 2005-ben a „Fogyatékkal élőknek járó kiegészítő segélyek”

költségvetési címsor alapján rendelkezésre álló 1 350 000 EUR forrást teljes egészében elköltötték a 85 meglévő ügy visszatérítéseire. Az ügyek körülbelül fele súlyos fogyatékkal kapcsolatos költségekre vonatkozott, a többi pedig fogyatékkal élők hatásait ellensúlyozó oktatás vagy különleges képzés költségeinek visszatérítésére. A 2006-os költségvetés vonatkozásában

a költségvetési hatóság 1 770 000 EUR összeget engedélyezett (ez 30%-os növekedést jelent a 2005. évhez képest). Ez elegendő lesz a meglévő ügyek fedezésére, a meglévő ügyek költségeinek rendes növekedésére, valamint becslések szerint körülbelül 15 új ügyre. Ez a becslés egy 2005-ben, a Bizottság tisztviselői körében indított tájékoztató kampányra adott válaszokon alapszik. A költségvetés így a meglévő rendelkezések alapján fogja fedezni a meglévő ügyek költségterítését. Sajnos nem lesz elegendő rendelkezésre álló forrás minden ügy 100%-os megtérítésére, amely a Bizottság becslése szerint legalább 300 000 EUR további forrást igényelne. Így a költségvetési korlátokat figyelembe véve, a kedvezményezettek személyes hozzájárulásai elősegítik a közel azonos bánásmódot és minden igazolt igény megtérítését.

Költségvetési garancia : Bár a Bizottságnak nincs jogi kötelezettsége, amely alapján köteles lenne a fogyatékból eredő költségek 100%-át visszatéríteni, politikai megfontolásból elvben nem ellenzi az ilyen visszatérítést. Az 1391/2002. sz. panaszra adott válaszában azonban kiemelte, hogy a Bizottság saját hatáskörén belül nem változtathatja meg a „Fogyatékkal élőknek járó kiegészítő segélyek” költségvetési címsor összegében korlátozott, lényegi tulajdonságait. A Bizottság esetleg azzal a feltétellel lenne hajlandó a fogyatékból kapcsolatos költség 100%-os visszatérítésére, ha a költségvetési hatóság garantálná a szükséges források rendelkezésre bocsátását, valamint ha intézményközi megállapodás születne a fent említett iránymutatás olyan módosított javaslatáról, amely megengedné a teljes visszatérítést. E megállapodás és költségvetési garancia hiányában, valamint figyelembe véve a költségvetési rendelet kötelezettségeit, a visszatérítéseket mindig korlátozni fogják a rendelkezésre álló források, és a Bizottság továbbra is a lehető legkiegyensúlyozottabb módon fogja az ilyen jellegű forrásokat kifizetni. Tekintetbe véve a jelenlegi költségvetést, az utóbbi politika mellőzi a „beérkezési sorrend szerinti kiszolgálás” elvének alkalmazását, amely szélsőséges megkülönböztetést tenne azok között, akik részére 100%-ot térítenének vissza, és akiket nem részesítenének ugyanilyen mértékű visszatérítésben, ha egyáltalán kapnának valamennyi visszatérítést a források elapadása miatt.

Kedvezményezettek személyes hozzájárulása : A Bizottság nem véli úgy, hogy az iránymutatásban előírt korlátozott (5%-tól 35%-ig terjedő) személyes hozzájárulás szociálisan igazságtalan lenne, mert a hozzájárulást a kedvezményezettek adóköteles családi jövedelme alapján számítják.

A visszatérítések növelése : A Bizottság hatalmas erőfeszítéseket tett a fogyatékkal élők támogatásának megerősítésére. Az egyéni pénzügyi támogatásokat 2004. május 1. óta nagyobb visszatérítések révén lényegesen megnövelte, miután a fogyatékkal élőknek járó kiegészítő járadékra vonatkozó politikáját többször módosította, valamint a rendelkezésre álló forrásokat jelentősen megnövelte. 2003 és 2005 között az ügyek száma közel 50%-kal nőtt (közel 60 ügyről 85-re), és a rendelkezésre álló források 130%-kal növekedtek (770 000 euróról 1 770 000 euróra). 2004-ben elindította a „Gyakorlati segítség fogyatékkal élőknek” elnevezésű új tevékenységet is, amellyel általános tájékoztatást, tanácsadást és támogatást kíván nyújtani.

Új közlemény 2006-ban : 2006-ban várhatóan benyújtanak egy, a fogyatékkal élők segítésével foglalkozó új bizottsági közleményt is. Ez tovább javítja és növeli a fogyatékos

gyermeket eltartó szülők támogatását. A dokumentum, amely a fogyatékos gyermekek szükségleteinek mélyreható vizsgálatán alapszik, valamennyi lényeges problémával foglalkozni fog, köztük a szülők legfőbb aggályával: a fogyatékos gyermek gondozásával a szülők halála után.

- Munkaerő-felvételi eljárások hozzáférhetősége (1.4.)

Az eljárások gyakorlatát - különösen az Európai Személyzeti Felvételi Hivatalét (EPSO) - illetően a versenyvizsgák szervezésének keretein belül több gyakorlati intézkedés segíti a fogyatékkal élő pályázók részvételét a különböző vizsgákon, és amelyeket az adott fogyatékosághoz igazítanak.

A pályázati kiírásokban a pályázókat biztosítják arról, hogy:

" Az Európai Unió intézményei esélyegyenlőségi politikát gyakorolnak, és a pályázatokat nem, fajon, bőrszínen, etnikai vagy társadalmi származáson, genetikai tulajdonságokon, nyelven, vallási, politikai vagy más meggyőződésen vagy nézeten, nemzeti kisebbséghez tartozáson, pénzügyi helyzeten, születésen, fogyatékoságon, koron, szexuális irányultságon, személyi vagy családi állapoton alapuló megkülönböztetés nélkül fogadják el a pályázatokat ".

Továbbá a fogyatékkal élő pályázókat a pályázati kiírásban emlékeztetik arra, hogy:

" Amennyiben fogyatékosága megakadályozza az online regisztrációban, igényelhet papírformátumú formanyomtatványt (lehetőleg faxon), amelyet ki kell töltenie, aláírnia és ajánlott levélben visszaküldenie oly módon, hogy a postai bélyegzőn nem szerepelhet a regisztráció határidejénél későbbi dátum. Minden ezt követő levelezés az EPSO és Ön között postai úton történik. A jelentkezési laphoz fogyatékosága meglétéről elismert szerv által kiadott igazolást kell csatolnia. Külön lapon kérje továbbá olyan különleges előkészületek megtételét, amely Ön szerint részvételét megkönnyíti a vizsgákon ".

Az egyes pályázati kiírásokkal egyidejűleg közzétett „Útmutató a pályázók részére" ismételten emlékezteti a fogyatékkal élő pályázókat, hogy fogyatékoságuk miatt kérhetik különleges előkészületek megtételét. Ezen útmutató „Útmutató az elektronikus regisztrációs formanyomtatvány kitöltéséhez" című 2. melléklete kiköti, hogy a fogyatékos pályázóknak a következőket kell tenniük:

„IGEN" választ írjon, amennyiben fogyatékosága megnehezítheti az Ön számára a vizsgán való részvételt. Ez segít az EPSO-nak abban, hogy az általa biztosítható valamennyi előkészületet megtegye az Ön segítségére".

Végül az EPSO honlapján közvetlenül említik az esélyegyenlőséget - aminek az EPSO nagy jelentőséget tulajdonít. Ugyanez vonatkozik versenyvizsgák kihirdetésekor a sajtóban megjelenő valamennyi közzétételre is.

"Az EPSO szilárdan elkötelezi magát azon elv mellett, miszerint a szervezetnek valóban tükröznie kell a társadalmat, amelyet szolgál. Az EU intézményeiben a munkahelyek a tagállamok minden

olyan állampolgára előtt nyitva állnak, akik megfelelnek az alkalmassági feltételeknek, tekintet nélkül nemükre, korukra, állampolgárságukra, fajukra, vallásukra vagy szexuális irányultságukra. Amikor csak ésszerűen és gyakorlatban megoldható, az EPSO különleges előkészületeket tesz annak érdekében, hogy a fogyatékkal élő pályázók a felvételi versenyvizsgák során egyenlő alapon versenyezzenek a többiekkel, valamint megkönnyíti a sikeres pályázók hatékony beilleszkedését a munkahelyi környezetbe. A diszkrimináció nem megengedett az EU intézményeiben. Miközben megőrizzük az érdem alapján történő kiválasztás mindenek felett érvényesülő elvét, igyekszünk alkalmazottaink megfelelő nemzeti összetételét kialakítani, valamint olyan politikát folytatni, amely ösztönzi a nők erőteljesebb részvételét a vezetői munkakörökben. Az Európai Unió a sokféleséget a legtágabb értelmében támogatja."

Gyakorlati szempontból nézve a pályázók részére - saját kérésükre - már a versenyvizsgák megszervezésekor számos intézkedést hoztunk az általuk adott válaszok alapján, azaz aszerint, hogy mit tartanak szükségesnek a vizsgákon való részvételhez.

Hogy e kéréseknek eleget tudjon tenni, az EPSO a fogyatékkal élő pályázókat külön vizsgaközpontba hívhatja be.

Az alábbiakban példák találhatók az EPSO által már korábban megvalósított intézkedésekre. Ilyenek a pályázó által jelzett fogyatékoság jellege szerint csoportosítva a következők:

- látási problémákkal kapcsolatos fogyatékoság: szöveg Braille-írással; nagyobb betűmérettel írott szöveg; a pályázó saját, Braille-olvasásra alkalmas számítógépet hozhat; a teszteken a vizsgabiztos felolvashatja a kérdéseket és a lehetséges válaszokat, a pályázó megadja a választ és a vizsgabiztos ezt megjelöli az optikai leolvasást szolgáló formanyomtatványon; hangfelvétel; több idő biztosítása;
- hallással kapcsolatos fogyatékoság (siket vagy nagyothalló pályázók): lehetőség elöl ülni a vizsgaközpontban, hogy a szóvivő szájáról tudjanak olvasni; másolat a szóvivő szövegéről és személyi vizsgabiztos, aki a rendelkezésükre áll;
- kézzel kapcsolatos fogyatékoság: a pályázó rendelkezésére álló számítógép, amellyel kinyomtathatja a válaszokat; vagy a pályázó szóban adhatja meg a válaszait a vizsgabiztosnak, amelyről hangfelvétel készül;
- kerekesszék: az EPSO biztosítja, hogy a pályázó a vizsgaközpontot akadály nélkül meg tudja közelíteni;
- maradandó károsodást okozó betegség/szellemi fogyatékoság: több idő a tesztek kitöltésére; a pályázó rendelkezésére álló számítógép, irattartó állvány, parkolóhely; biztosíthatnak esetleg ergonomikus széket is;
- diszlexia: a pályázónak a teszt megírásához számítógépet, valamint több időt biztosítanak.

A csökkent látóképességűeken kívüli fogyatékos pályázóknak a felvételi eljáráshoz való

hozzáféréseivel kapcsolatban készülő azon jelentések vonatkozásában, amelyek a fogyatékoságokról szóló, az alábbiakban részletesebben tárgyalt felmérés nyomán követéseként készülnek majd el, a Bizottság és az EPSO már javaslatot tett a munkaerő-felvételről szóló hirdetések tartalmának vizsgálatára abból a célból, hogy több fogyatékkal élőt ösztönözzenek pályázásra. Az egyes fogyatékoságokról készülő jelentések kérdését ebben az összefüggésben fogjuk megvizsgálni.

- A munkaerő-felvételi politikáról szóló időszakos jelentés készítésének lehetősége (1.5.)

A Bizottság a név feltüntetése nélkül benyújtandó tesztek alkalmazását a pályázókkal való egyenlő bánásmód garanciájának tekinti, és a kiválasztási eljárásokat úgy szervezi meg, hogy a lehető legnagyobb mértékben biztosítsa az egyenlő bánásmódot.

E tekintetben az EPSO különleges vizsgakörülményeket biztosít a fogyatékkal élők versenyvizsgákon való részvétele érdekében.

A felmérés eredményeit figyelembe véve (amelyek az alábbiakban részletesebben kifejtésre kerülnek), a Bizottság vállalta annak vizsgálatát, hogy a fogyatékkal élőknek a Bizottságnál történő foglalkoztatásáról szóló meglévő és jövőbeli statisztikákat hogyan lehet megbízhatóbbá és rendszeresen naprakésszé tenni, miközben a személyes adatok közösségi intézmények és szervek által történő feldolgozása tekintetében az egyének védelméről, valamint az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 45/2001/EK rendelet kötelezettségeit tiszteletben tartja. A statisztikák megbízhatóságának javítását célzó vizsgálat részeként a Bizottság fontolóra veszi az ilyen statisztikák jövőbeli közzétételének lehetőségét.

- Pozitív intézkedések a fogyatékkal élők felvételének elősegítésére (1.6.)

A kiválasztási eljárások - ideértve a név feltüntetése nélkül benyújtandó teszteket, valamint a feltételeknek a vizsgákon való részvételhez történő ésszerű hozzáigazítását - az egyenlő elbánás legjobb garanciájának tekinthetők a felvételi eljárás során. Eltekintve az arra irányuló jövőbeli fellépésektől, amelyek célzottan a fogyatékkal élők számára hirdetnek foglalkoztatási lehetőségeket, a Bizottság a felvételi eljárások jelenlegi stádiumában nem tartja szükségesnek a kifejezetten fogyatékkal élőknek előnyöket nyújtó, pozitív intézkedésekkel való további közelítést.

Amint azt az Ombudsman korábbi vizsgálatára adott válaszában is jeleztük, a Személyzeti és Igazgatási Főigazgatóságot (DG ADMIN) értesítik, ha a felvételi versenyvizsgák eredményes pályázói jelezték, hogy a felvételi eljárás során fogyatékoságuk miatt különleges vizsgakörülmények kialakítását igényelték. A Személyzeti és Igazgatási Főigazgatóság eseti alapú, megelőző jellegű megközelítést alkalmaz a fogyatékkal élők szolgálatok általi felvételekor, és jelenleg ez tekinthető a legmegfelelőbb hozzáállásnak a pozitív intézkedések elfogadására.

A felmérés eredményeinek értelmében a Bizottság vállalta, hogy más érintett csoportokkal közösen megvizsgálja azon különböző lehetőségeket, ahogyan a fogyatékkal élők felvételét az intézményen belül ösztönözni lehetne. Ez az áttekintés részletesebben meg fogja vizsgálni a fogyatékkal élők felvételét ösztönző olyan pozitív intézkedések kialakításának kérdését, mint

például a fogyatékkal élő személyekre vonatkozó, egyfajta foglalkoztatási célkitűzés létrehozását és figyelemmel kísérését, valamint hogy a személyzeti osztály a pályázó orvosi vizsgálatát követően személyre szabottan gondoskodhasson a megfelelő feladatok és felszerelések biztosításáról. Ezen felül foglalkoznak a fogyatékoság kérdésével a felvételi beszélgetésekről és felvételi bizottságokról szóló tanfolyamokon is, hogy ezáltal is biztosítsák a kérdésre való fogékonyságot.

- Építési szabványok a megközelíthetőség vonatkozásában (2.2.)

A Bizottság építési szabványokra vonatkozó kézikönyvének (amit MIT-nek - *Manuel d'Immeuble Type* - szokás nevezni) legújabb (5.) változatát széles körű belső konzultációt követően 2004. június 29-én fogadta el a brüsszeli Infrastrukturális és Logisztikai Hivatal (OIB) Igazgatási Bizottsága. A B.III. fejezet kifejezetten a fogyatékkal élők szükségleteivel foglalkozik, kitérve az általános megközelíthetőségi kérdésekre, kijelölt parkolóhelyekre, épületen belüli mozgásra, világításra és jelzésekre, szaniter-berendezésekre és az épületek vészhelyzet esetén történő kiürítésre.

A fogyatékkal élőknek szentelt fejezeten kívül körülbelül 30 utalás található a kézikönyvben a fogyatékkal élők szükségleteire. Az MIT e kérdésben tiszteletben tartja mind a belga [beleértve a „Règlement Regional d'Urbanisme” (RRU) [\(1\)](#) [\[Link\]](#)], mind az uniós jogszabályokat, valamint a Bizottság fogyatékkal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó helyes magatartási szabályait [\(2\)](#) [\[Link\]](#).

Az MIT további felülvizsgálatát rövid távon nem tervezik. A jelenlegi dokumentumot csak 2004 közepén fogadták el, és a megközelítési szabványok szempontjából naprakész. Továbbá nemrégiben kinevezték a fogyatékkal élő személyek irodai környezetének ergonómiai értékelését végező szakértőt, akinek alkalmazását a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatására vonatkozó helyes magatartási szabályok írják elő. A kérdést természetesen az új MIT szabványok és a szakértő tapasztalatai fényében újból felülvizsgálják.

- Parkolási létesítmények (2.3.)

A fogyatékkal élők foglalkoztatására vonatkozó helyes magatartási szabályokkal összhangban legalább két parkolóhelyet tartanak fenn fogyatékkal élő látogatók számára minden egyes bizottsági épületen belül vagy azon kívül [\(3\)](#) [\[Link\]](#), kivéve a Berlaymont épületet; a Bizottság összesen 114 ilyen fenntartott hellyel rendelkezik.

A Berlaymont épület megközelítése biztonsági okokból korlátozott; a Bizottság ezért arra kérte a brüsszeli hatóságokat, hogy a Berlaymont mellett haladó Boulevard Charlemagne-on tartsanak fenn a fogyatékkal élők számára parkolóhelyeket. 2005 októberében Brüsszel-főváros rendőrfőkapitánya beleegyezett három ilyen parkolóhely kijelölésébe a Boulevard Charlemagne-on, és kérte a közterületfenntartó vállalatot a szükséges munkák elvégzésére.

A fent említett, kifejezetten fogyatékkal élő látogatók számára fenntartott parkolóhelyeken felül a Bizottság 216 fenntartott parkolóhellyel rendelkezik az épületein belül saját, egészségügyi problémával küzdő alkalmazottai számára (maradandó vagy ideiglenes fogyatékosággal/egészségügyi nehézségekkel küzdő alkalmazottak). Minden egyes

parkolóhelyet egyéni kérelem és orvosi igazolás alapján utalnak ki.

- A fogyatékosoknak szóló tájékoztatás hozzáférhetősége (3.3.)

A Bizottság álláspontja az információk hozzáférhetőségéről az „EUROPA - Web-hozzáférhetőségi politika” című oldalon található meg (http://europa.eu.int/geninfo/accessibility_policy_en.htm [Link]), és a következőképpen hangzik: „az EUROPA-szerver vonatkozásában az Európai Bizottság az új és frissített honlapok esetében az A. szintű (1-es prioritású) megfeleléség alkalmazásáról határozott.” A WAI-A olyan szabályokat foglal magában, amelyek nemcsak látássérült személyekre, hanem más csökkent képességű és fogyatékkal élő emberekre is vonatkoznak. Ezen felül a Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatóság fenntartja a Fogyatékkal élők európai éve hivatalos honlapját az Europa-szerveren, amely a következő címen tekinthető meg : http://europa.eu.int/comm/employment_social/disability/index_en.html [Link]

- A honlapok hozzáférhetősége a nyilvánosság számára (3.4.)

Az Információsztolgáltatók útmutatóját (Information Providers Guide - IPG) az EUROPA-szerveren található oldalak szerzőinek szánják (koordinátorok, webmesterek, alvállalkozók stb.), és szerkesztési, műszaki és grafikai vonatkozásokat is tartalmaz. Az Információsztolgáltatók útmutatójában (4) [Link] felsorolt szabályok kötelezőek a következetes és felhasználóbarát szolgáltatás biztosítása érdekében.

Az Információsztolgáltatók útmutatója szerint az EUROPA-szerveren történő közzétételre előkészített oldalaknak meg kell felelniük az A. szintű hozzáférhetőségi feltételeknek. A Főigazgatóságok és a Szolgálatok webmesterei felelősek azért, hogy értékeljék saját honlapjaik hozzáférhetőségét, valamint hogy biztosítsák az oldalak IPG-nek és WAI-A-nak való megfelelését. Számos eszköz áll rendelkezésre annak értékelésére, hogy egy honlap megfelel-e a jelenlegi hozzáférési szabványoknak. A Sajtó Főigazgatóság EUROPA-koordinációs csoportja továbbá módszeresen segíti a webmestereket az oldalak WAI-A (valamint néhány WAI-AA) ellenőrzési pontok alapján történő hitelesítésében.

- Az EU okmányainak alternatív formátumokban való hozzáférhetővé tétele (3.5.)

A WAI-nak megfelelő EUROPA-oldalak a megfelelő felhasználói szoftver segítségével nagyméretű nyomtatások, Braille-írás és hang létrehozására is alkalmasak. Az EUROPA-hoz hasonló többnyelvű szerverekkel az a probléma szokott felmerülni, hogy nem az összes nyelvi változatot lehet segítő szoftverek segítségével elolvasni. A Bizottság olyan módon tökéletesíthetné a WAI-nak már megfelelő oldalakat, ha ezen oldalokról hangfájlokat vagy jelbeszéd-fájlokat lehetne generálni. Ez azonban több problémát okozhat, mint amennyi megoldást nyújt, mivel a kérdéses technológia gépi átültetés lenne: a jelbeszédre történő automatikus átültetés nem lenne értelmes, csakúgy, mint ahogy a gépi fordítás is ritkán jó minőségű. Alternatívaként olyan jeltolmácsot lehetne alkalmazni, aki a jelnyelvi fájlokat szolgáltatná. Ebben az esetben azonban, mivel nincs egyetlen univerzális jelnyelv (pl. a belga-francia jelnyelv különbözik a franciától), e megközelítés végrehajtása valószerűtlennek tűnik.

Több további erőforrást igényelő lehetséges megoldás lenne, ha a tetszőlegesen hosszú

cikk/tájékoztató bevezető szövegéhez egy hangfájlt kapcsolnának, hogy a sérült emberek gyorsan eldönthessék, az információ érdekes-e számukra és ezért folytassák, vagy inkább átugorják a szöveget. Mindazonáltal az EUHOA-hoz hasonló, többnyelvű szervezetek esetében alkalmazott eljárás, amely során a WAI-nak megfelelő tartalmat létrehozzák és a tartalom hozzáférhetőségét ellenőrzik, eddig a legjobb módszernek bizonyult a hozzáférhetőség legmagasabb szintjének biztosításához. A Bizottság elfogadott egy webtartalommenedzsment-rendszert, amely jövőbeni használatakor minden oldalon biztosítani fogja a minimális hozzáférési előírásoknak való megfelelést.

Másik alternatív hozzáférési formátum a „könnyen olvasható” formátum. 2005-ben a Fogyatékkal élők európai napjának alkalmából a Bizottság e formátumban adott ki munkadokumentumokat.

- Különleges oktatási szükségletű (SEN) gyermekek integrációja (4.2.)

Amint az Ombudsman is tudja, a Bizottságnak nincs hatásköre oktatásügyi kérdésekben, és ezért nem értékelheti vagy mérheti fel az Európai Iskolák új SEN-programját, valamint nem adhat utasításokat sem az Európai Iskoláknak. E területen az Európai Iskolák Igazgatótanácsa hoz meg minden döntést, ahol a Bizottság a 29-ből csupán 1 szavazattal (5) [\[Link\]](#) rendelkezik. Az Igazgatótanács tagjaként azonban, valamint olyan felelősségteljes munkaadóként, amelynek alkalmazottai elégedetlenek az Európai Iskolák e szolgáltatásával (amelyet nagy mértékben közösségi pénzből finanszíroznak), a Bizottság aktívan foglalkozik az ügygel és kérte a SEN-program értékelését.

2004 márciusában az Európai Iskolák pedagógiai bizottságának ülésén (e bizottság az Igazgatótanács előkészítő albizottsága, ahol oktatási kérdéseket tárgyalnak meg és készítik elő az Igazgatótanács megfontolására és jóváhagyására) először mutattak be SEN-esetekről szóló egyes statisztikákat. A Bizottság kérte, hogy az érintett felügyelők/koordinátorok készítsék el a SEN-program értékelését, valamint hogy a SEN-programról szóló következő jelentésben (a következő évben) terjesszék elő az értékelés eredményeit. A SEN-programról készült legutóbbi jelentés hasonló volt az elsőhöz, de a Bizottság a pedagógiai bizottság 2005. novemberi ülésén megismételte a SEN-program értékelésére vonatkozó kérését.

Ezen felül az Ombudsman egyéb tájékoztatási kérései folytán a Bizottság további tájékoztatást kért az Európai Iskolák Főtitkári Hivatalától a SEN-program alkalmazásáról, valamint írásban leszögezte, milyen információkat kell az Európai Iskoláknak begyűjteniük. A Bizottságnak a mai napig nem nyújtottak még be adatokat.

A Bizottság 2006 januárjának végén hivatalosan kérte az Igazgatótanácsot, hogy nyújtson be értékelést a SEN-program végrehajtásáról. Az értékelő jelentésnek ezt követően, a következő tanévben kell elkészülnie.

- Fogyatékoságról szóló felmérés elemzése (5.3.)

A Bizottság által 2004 decemberében végzett, a fogyatékoságról szóló felmérést elemezték, és az eredményeket a Bizottság intranetrendszerén közzétették. Az eredmény teljes szövege az V. mellékletben található, és a következőkben kerül összefoglalásra. A 3526 válasz

elemzése alapján konkrét intézkedéseket is javasolnak [\(6\) \[Link\]](#). Ezeket az alábbiakban összefoglalt intézkedéseket az intranetrendszer oldalán közzétett tájékoztató is tartalmazza.

A fogyatékkal élő személyektől származó kisszámú válasz (216, amely a válaszadók 6%-át teszi ki) a felmérés alapján nehézkessé tette határozott következtetések levonását, mivel nem volt egyértelmű, hogy a válaszok a Bizottságnál alkalmazásban álló, kisszámú fogyatékkal élő személy reprezentatív mintáját jelentették, vagy csak arányaiban kevesen válaszoltak egy nagyobb csoportból. Egyes pontokat azonban rendszeresen kiemelték - mint például azokat a nehézségeket, amit egyes alkalmazottak akkor tapasztaltak, amikor olyan aránylag egyszerű, az alkalmazkodást szolgáló eszközöket kértek a munkájuk segítéséhez, mint például egy megfelelő szék, íróasztal vagy alkalmas informatikai berendezés biztosítása - és hasznos lenne, ha ezek a pontok további intézkedéseket vonnának maguk után. Ezek a személyzeti szabályzat feltételei szerinti (1d. cikk (4) bekezdés), „ésszerű alkalmazkodásnak” tűnnek, amit az intézmény köteles a fogyatékkal élő alkalmazottnak biztosítani, hogy segítse őket hivatali feladataik ellátásában. A Bizottság figyelmét arra is felhívták, hogy néhány fogyatékkal élő személy milyen nehézségekkel szembesül az épületek megközelítésekor vagy az épületeken belül (tárolt tárgyakkal eltorlaszolt utak, túl nehéz tűzgátló ajtók stb.).

108 válasz utalt esetlegesen hátrányos megkülönböztetésre a karrierlehetőségek vagy az előmenetel tekintetében. Az alkalmazottak úgy érezték, hogy kevésbé kedvező bánásmódban részesültek a fogyatékoságuk miatt, és ennek eredményeként lassabb volt az előmenetelük, kevésbé érdekes munkát végeztek, vagy nem tudtak tanfolyamokon részt venni, továbbá interperszonális szinten számos alkalmazott tapasztalt olyan magatartást hivatali feljebbvalóktól és munkatársaktól, amelyet megalázóknak, megfélemlítőnek vagy sértőnek talált. A Bizottság komoly figyelmet szentelt az alkalmazottak ezen aggályainak. Következésképpen a következő intézkedési javaslatokról született megállapodás:

- Az összefoglaló jelentés ténymegállapításait minden humánerőforrás-igazgató, az orvosi szolgálat, az egészségügyi és biztonsági egység, a központi karrier-tanácsadási egység (SCOP), valamint a több szervezeti egységet átfogó, a fogyatékosággal foglalkozó munkacsoport figyelmébe ajánlották, ahol hasznosan nyomon tudják követni a kérdéseket a nagyobb tájékozottság biztosítása érdekében. Biztosították, hogy az érintett szolgálatokat tájékoztassák a felmérés során tett olyan észrevételekről, amelyek az adott szolgálathoz kapcsolódtak.
- Biztosítani kell, hogy minden alkalmazott tudatában legyen annak, hogy a fogyatékoság alapján való hátrányos megkülönböztetést a személyzeti szabályzat kifejezetten tiltja. Következésképpen az intranetrendszer fogyatékosággal foglalkozó oldalán közzétették a felmérést és eredményeit, amelyek az alkalmazottak e kérdésre való fogékonyságát növelő, valamint a változást előidéző fontos eszköznek tekinthetők.
- A megkülönböztetésmentességgel kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket (1d. cikk (1) bekezdés) a Bizottság intranetrendszerében a fogyatékosággal foglalkozó oldalon kiemelték.
- Továbbá az intranetrendszeren az alkalmazottakat emlékeztetik arra, hogy a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását szolgáló helyes gyakorlat szabályzata szerint az Igazgatási Főigazgatóság esélyegyenlőségi és megkülönböztetés-mentességi egységét bizalmas alapon meg lehet keresni, amennyiben a szabályzat végrehajtásával kapcsolatban elégedetlenségre okot adó események történnek. Az egység az ügyeket diszkréten kezeli, megfelelően tekintetbe

véve a bizalmasság kért szintjét.

- A felmérésre adott válaszok visszatérő témája volt az alkalmazkodást szolgáló eszközök biztosításában való késlekedés, vagy azok biztosításának hiánya. A fogyatékossgal összefüggő kevésbé kedvező bánásmódot, mint például a lassabb előmenetelt vagy a kevésbé érdekes munkalehetőségeket, ugyancsak megjelölték a válaszokban. A helyes gyakorlat szabályzata előírja, hogy a karrier-tanácsadást nyújtó csoportban részt kell vennie pályatanácsadásban és rehabilitációs tanácsadásban szakosodott tanácsadónak, valamint hogy a Bizottságnak a fogyatékkal élő alkalmazottak irodai környezetének ergonómiai értékelésére szakembert kell kijelölnie. A szakértők kinevezését/kijelölését az Igazgatási Főigazgatóságnak 2005-ben a nyomon követés prioritásaként kellett kezelnie abból a célból, hogy előremutató megközelítéssel segítsék az előmenetelt, az irodai környezetet értékeljék, valamint az ésszerű alkalmazkodást szolgáló eszközök időszerű biztosítását lehetővé tegyék. Az Igazgatási Főigazgatóság központi karrier-tanácsadási, valamint egészségügyi és biztonsági egységéből ezeket a szakértőket mostanra kijelölték. Ezen felül elvégzik annak vizsgálatát, hogy milyen, a fogyatékkal élő alkalmazottak javát szolgáló különböző költségvetési rendelkezések állnak rendelkezésre, valamint hogy a legkedvezőbb munkakörülmények elérése érdekében szükségesek-e a kijelölt költségvetési források az ésszerű alkalmazkodást szolgáló eszközök biztosításához.

- Az Igazgatási Főigazgatóság az érintett szolgálatokkal konzultálva megvizsgálja a fogyatékkal élő alkalmazottak javát szolgáló, rendelkezésre álló különböző költségvetési előirányzatokkal kapcsolatos álláspontját, hogy legkedvezőbb munkakörülményeket biztosítsa azon alkalmazottai számára, akiknek ezeket a forrásokat nyújtják. Az Igazgatási Főigazgatóság megvizsgálja különösen a munkahelyen az ésszerű alkalmazkodást szolgáló eszközök biztosítására irányuló kijelölt költségvetési források szükségességének kérdését, valamint hogy az ilyen forrásokat központilag vagy a főigazgatóságok szintjén kell-e rendelkezésre bocsátani.

- A fogyatékkal élő alkalmazottakra vonatkozó egyfajta célkitűzés kialakítása és figyelemmel kísérése is olyan kérdés, amit meg kell vizsgálni. Az Igazgatási Főigazgatóság, a több szervezeti egységet átfogó fogyatékossgal foglalkozó munkacsoport és az EPSO (valamint más vonatkozó csoportok) együttműködésével feltárja a különböző módokat, amelyek segítségével több fogyatékkal élő személyt vehetnek fel. Továbbá megvizsgálják, hogy a Bizottságnál foglalkoztatott fogyatékkal élő személyekről készült létező és jövőbeli statisztikák - a 45/2001 rendelet kötelezettségeinek tiszteletben tartása mellett - hogyan tehetők megbízhatóbbakká, és hogyan lehet azokat rendszeresen naprakésszé tenni.

- Ezen a területen a láthatóbb és aktívabb politika kialakításának részeként az Igazgatási Főigazgatóság 2006 januárjában konzultálni kíván a tagállamokkal azon eljárásokról - amennyiben léteznek ilyenek -, amelyeket a nemzeti kormányok fogadtak el a fogyatékkal élő személyek felvétele és a hozzájuk való alkalmazkodás ösztönzésére a legjobb létező gyakorlatok tagállamok általi bevezetése céljából, és amelyeket esetleg a Bizottságon belül is követhetnek.

Továbbá az elért haladást értékelendő, 2006 vége felé fontolóra veszik egy második, a fogyatékossgáról szóló felmérés lefolytatását 2007-2008-ban. Az eredmények függvényében a prioritásoknak szükség szerint új irányt adhatnak, és új prioritásokat határozhatnak meg.

- A fogyatékossgáról való tájékozottság növelése (5.4.)

A fogyatékossgal kapcsolatos tájékozottság és az alkalmazottak ezirányú érzékenységeinek növelésének elsődleges módszere annak nyilvánosságra hozása volt, hogy elfogadták a helyes gyakorlat javított szabályzatát, valamint hogy a teljes bizottsági személyzet körében felmérés lefolytattak a fogyatékossgáról. Mindkét eseményt széleskörűen hirdették. Az előbbit az Európai Bizottság belső hetilapjában, a „Commission en Direct”-ben ismertették - ezt a lapot a teljes személyzet körében terjesztik, hozzáférhető az intranetrendszerben, továbbá több mint 50 000-es példányszámban jelenik meg az összes EU intézményben. Az utóbbit, azaz a felmérés lefolytatását a Főigazgató a bizottsági alkalmazottaknak írt rövid levelében közölte.

A tájékozottság növelésének folyamatának következő lépése a felmérés közzététele lesz a Bizottság intranetrendszerén. Ebben információk találhatók majd a válaszok elemzéséről és a 2006-ra tervezett nyomonkövetési intézkedésekről.

A munkaerő-felvételi beszélgetéseket levezető vagy a felvételi bizottsági tanfolyamon részt vevő alkalmazottak már részesülnek a tudatosságot fejlesztő képzésben ezen a területen, a megkülönböztetésmentesség területén (beleértve a fogyatékossgát) pedig a tanfolyami résztvevőknek és a főigazgatóságokon a felvételi beszélgetések során feladatokat ellátó vezetőknél szánt, a helyes gyakorlatról szóló gyakorlati útmutató 2006 elejétől lesz hozzáférhető.

A Bizottság továbbá megvizsgálja annak lehetőségét, hogy a fogyatékossgát tanfolyamok vagy az alkalmazottak számára szervezett konferencia vagy szeminárium révén növelő egyedi fellépéseket tegyen 2006-ban vagy 2007-ben. A konferencia vagy szeminárium egyúttal egybeesne a Fogyatékkal Élők Európai Napjával, amelyet december 3-án tartanak. E fellépések a rendelkezésre álló pénzügyi forrásoktól függenek.

IV. Következtetés

A Bizottság a fogyatékkal élőkkel kapcsolatos politikáiban széles látókörű, haladó és előremutató megközelítést alkalmaz. Az új személyzeti szabályzat, a helyes gyakorlat javított szabályzata, valamint a különböző szolgáltatások figyelembe veszik a fogyatékkal élők Bizottsággal tartott kapcsolata során felmerülő különleges szükségleteit.

A Bizottság célkitűzése biztosítani, hogy a megkülönböztetésmentesség elvét minden fogyatékkal élő személlyel való kapcsolata során alkalmazza, valamint hogy intézkedéseit e tekintetben rendszeresen felülvizsgálja. A Bizottság e célkitűzés megvalósítása érdekében továbbra is konzultálni fog szakszolgálataival és a fogyatékkal élő alkalmazottak képviselőivel, különösen a több szervezeti egységet átfogó, fogyatékossgal foglalkozó munkacsoporton keresztül.

Mellékletek listája

I. melléklet [\[Link\]](#): A Bizottság határozata a személyzeti szabályzat 1d. cikke (4) bekezdésének végrehajtásáról

II. melléklet [\[Link\]](#): A Bizottság 2003. november 25-i határozata a fogyatékkal élő személyek foglalkoztatását szolgáló helyes gyakorlat javított szabályzatáról

III. melléklet [\[Link\]](#): A fogyatékkal élő személyeknek szóló jóléti előirányzatokkal kapcsolatos „fogyatékkal élőknek járó kiegészítő segélyek” címsor végrehajtását szolgáló ideiglenes iránymutatás

IV. melléklet [\[Link\]](#): A fogyatékkal kapcsolatos költségekhez való személyes hozzájárulásról szóló iránymutatás

V. melléklet [\[Link\]](#): A fogyatékkal kapcsolatos személyzeti felmérés elemzése

(1) [\[Link\]](#) Az R.R.U. regionális rendelkezés, amely a régió területén alkalmazandó. Az egyszerűsítés érdekében célja, hogy a létező rendelkezéseket a Brüsszel-főváros régióban alkalmazandó fejlesztési normák vonatkozásában egyesítse.

(2) [\[Link\]](#) C(2003) 4362, 2003.11.18.

(3) [\[Link\]](#) A külső parkolóhelyek esetében a brüsszeli hatóságok hozzájárulása, és a közterület általuk történő kialakítása szükséges.

(4) [\[Link\]](#) http://europa.eu.int/comm/ipg/index_en.htm [\[Link\]](#)

(5) [\[Link\]](#) A 25 tagállam, a Bizottság, a szülői közösségek, az Európai Szabadalmi Hivatal (a müncheni Európai Iskolával kapcsolatos kérdésekben), és a személyzeti érdekképviselők.

(6) [\[Link\]](#) A Bizottság által foglalkoztatott összes állandó és ideiglenes alkalmazott száma körülbelül 25 000 fő.